

Szerkesztőség kiad-
tívalat és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Sze
33 kiadóhiv. Masettor Róbe
23. N. S

Köziratok a S.
szerkesztőség, an-
tendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — 1.50

1925 július 6 Hétfő

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 152 szám

5685. Thamuz 14

Egy érdekes javaslat az erdélyi ortodoxia megszer- vezésére és a zsidó politikai egység megteremtésére

(Cluj-Kolozsvár, július 4. Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) Az erdélyi zsidóság egységes politi-
kai és jogvédelmi szervezkedésének egyik leg-
főbb akadálya eddig az volt, hogy az ortodox
zsidóság központi irodája minden fontosabb po-
litikai akcióval szemben a teljes passzivitás
álláspontra helyezkedett. Az ortodox zsidó-
ság világi vezetőfőfői több ízben próbálkoztak
segíteni ezen a helyzeten, de eddig minden jó-
szándéku kísérlet hajótörést szenvedett. Most
egy újabb ilyen lépésről számolhatunk be ol-
vasóinknak, amely azonban remélhetőleg nem
fog elmulni minden látható eredmény nélkül.
Alább közöljük Schwarcz Jakabnak, az er-
délyi zsidó közélet egyik markáns alakjának
átiratát az ortodox központi irodához. Schwarcz
Jakab, mint a központi iroda gazdasági bizott-
ságának elnöke, gazdasági és politikai kérdé-
sekben közös szervezetben akarja tömörítve
lenni Erdély zsidóságát. Ez az idő sürgető pa-
rancsa. Véghezvitelt a bizottság elnöke az
iroda átszervezésében és egy Jogvédő Iroda
megteremtésében látja.

Az átirat egy Ullmann Salamon beszercei
főrabbihoz, az Iroda elnökéhez intézett levél
formájában van megszővegezve és így szól:

Mélyen tisztelt főrabbi ur!

Az iskolatörvény parlamenti tárgyalását öszre
hasonlítom, ezzel összehasonlítva, időt nyertünk.
En ugy érzem, hogy súlyos erkölcsi kötelességünk
ezt a rendelkezésünkre álló időt kihasználva
nem hagyni.

Az utolsó pillanat amikor létérdekünk paran-
csolja, hogy meglévő szervezetünket olyanná építsük
ki, hogy az egység erejével vehessük fel a har-
cot kulturánkért, autonómiánkért az iskolánk sza-
badságát megsemmisítéssel fenyegető javaslattal
szemben. Ezen célunkat csak úgy érhetjük el, ha
a központi irodát a ma követelményének megfele-
lően átszervezzük. Erre vonatkozó javaslatom a kö-
vetkező:

A legrövidebb időn belül összehívandó egy
nagygyűlés, melyre meghívást kapnának az összes
főrabbi, az összes hitközségi elnökök és a mai vá-
lasztmányt képező tagok. Az összehívás indoka és
napirendje az alapszabályok módosítása olyan érte-
lemben, hogy az ort. központi iroda címe változik.
„Ortodox Hitközségek Központi Irodája.“ Választ
két elnököt, egy fizetési elnököt és egy
fizetéstelen világi elnököt. Választmánya állna 15
világi és 10 főrabbi, ezenkívül tagjai volnának hi-
vatalból a tíz legnagyobb hitközség főrabbija és az
összes 1000 lelken felül számláló hitközségek
elnökei.

Az így átszervezett központi iroda megcsinálja
a zsidó jogvédő irodát, megteremtí arányos formában
történelmi kivetéssel a rabbi és tanítóképző alap-
ját, megteremt egy kulturális alapot, mely a szük-
séghez mérten volna felhasználható. Én nemcsak
hiszem, hanem bizton merem állítani, hogy az így
bekapcsolt hitközségek minden tekintetben eleget
tennének a reájuk háruló anyagi kötelezettségek-
nek. A zsidóságnak pedig a mai széttagoltsága
mellett, megteremtettünk egy olyan egységes, vitán
felüli képviselői szervet, mely alkalmas emberei-
nek vezetőhelyre való állításával, képes volna a
minden oldalról történendő támadással szemben
helyt állani.

Meggyőződésem, hogy arra a nem várt esetre,
ha javaslatunk valamilyen oldalról ellenkezésre talál,
az ort. izraelita hitközségek egyesülete ugyis rövid
időn belül létrejön. Én célszerűbbnek és üdvösebb-
nek tartom, ha ez a főrabbi kipróbált vezetése
alatt történik meg, mintha szeparáltan jön létre s
nem egészet képező képviselői szerveink számát
szaporítja. Kérem a főrabbi urat, tegye a kérdést

gondolkodás tárgyává és döntsön bölcs belátása
szerint. Intézkedéseinek, esetleg szíves válaszának
reményében maradtam

megkülönböztetett tisztelettel

Schwarcz Jakab

A levélre, jöllehet már közel egy hónapja,
hogy rendeltetési helyére jutott, nem érkezett
válasz. Munkatársunk ma fölkereste Schwarcz
Jakab urat, aki a nagyfontosságú zsidó érdeki
ügyben a következőket volt szíves kijelenteni:

— Öt év óta harcolok egy egységes zsidó
szervezetért. Vallási kérdésekben lehetünk széj-
jeltagoltak, mindenki legjobb meggyőződése és
lelkismerete szavára hallgatva követheti az
ortodox vagy progresszív vallási irányt, de a
kifelé való reprezentáció kérdésében, különö-
sen pedig közintézményeink megvédését nem
bizhatjuk a hitközségi szervezetekre. Itt egy-
séges szervre van szükségünk és pedig haladék
nélkül, mert a zsidó közérdeket fenyegető ve-
szély már itt is van, elsősorban az iskolatör-
vényben, amely megszavazás előtt áll, másod-
sorban a községi választási törvényben, amely
— ha kellőképpen nem védekezünk — ugy
ellenünk fordítható kormány-instrumentumná
válhat. Ha nem szervezkedünk és nem készü-
lödünk föl, akkor hi lehetünk téve a kormány
és hatóságok kénye-kedvének.

— Helyesnek tartja, ha a már meglévő és
a nagyváradi és kolozsvári, tehát egy orszá-
részt két legnagyobb hitközsége által támoga-
tott jogvédő iroda szolgálja az ön elgondolása
szerint való szervezet alapjául?

— Helyesnek találnám, mert az adott vi-
szonyok között kell, hogy az erdélyi és bán-
sági zsidóság olyan szervezet fölött rendelkez-
zék, amely eljárjon azokban a sérelmes ügyek-

Óriási többséggel győzött a parasztpárt Kisenevben Maniu Gyula támadja a kormány külpolitikáját

(Bucuresti-Bukarest, július 4. Az Uj Kelet
tudósítójától.) Kisenevből jelentik, hogy a sze-
nátórválasztás az új folyamán befejezést nyert.
Éjjelkor hirdették ki a választás eredményét,
mely szerint Alexandri parasztpártit választot-
ták meg 11.200 szavazattal, Sergiu Nitza nép-
párti 4700 szavazatával szemben.

Az ellenzéki lapok nagy örömmel fogadják
az eredményt, különösen a választás folyamán
tapasztalt hatósági visszaélések után. Minden
kormánytámogatás ellenére a parasztok nagy
számban vonultak fel Alexandri érdekében.
Nagy elismeréssel írják egy Strat nevű bíró-
ról, aki az elmúlt éjjel nem mozdult el az
urnák mellől, nehogy urnalopás történjék.

A sajtó a választásról

A fővárosi sajtó kommentálja a kisenevi
választás eredményét. A „Neamul Romanesc“
szerint a kisenevi parasztok véleménye egyut-
tal az ország közvéleményét tükrözi vissza,
mely egyhanguan követeli a kormány tá-
vozását.

A néppárt hivatalos lapja, az „Indreptarea“
rágalomnak minősíti azokat a híreket, misze-
rint a néppárt és a kormány között megegye-
zés lett volna a kisenevi mandátumnál. Nem-
zés lett volna a kisenevi mandátumnál. Nem-
gogy támogatásban nem részesültek a hatósá-
goktól, hanem számos nehézséget kellett leküz-
deniök a választásokkal kapcsolatosan. Rudeanu
tábornok volt az különösen, aki megnehezítette
a néppárt munkáját. Itt egy elvi harc folyt —
írja az „Indreptarea“ — két csoport között,
melyek közül az egyik a konszolidálást, a má-
sik pedig a szétbomlást akarja. A parasztpárt

ben, amik a zsidó közösséget és olyanokban,
amik az egyeseket érintik azért, mert zsidók.
E szervezet fűnnállását pedig kell, hogy a hit-
községek biztosítsák anyagi támogatással. A
Jogvédő Irodát én összekötő kapcsolatok tekin-
tem a vallási tekintetben megosztott hitközségek
között. Soha se tévesszük szem elől, hogy az
ellenünk intézett támadások során nincs kü-
lönbség zsidó és zsidó között. Tehát a támadá-
sok kivédésénél sem szabad, hogy különbség
legyen zsidó és zsidó között.

— Nagyon szeretném, ha e tekintetben a
hitközségek állást foglalnának és ezáltal tisztá-
zódna a helyzet. Tervezetem szerint a mai
viszonyoknak megfelelően nagyobb befolyást
kell biztosítani a világi elemek számára az
olyan ügyekben, amelyek az egyetemes zsidó-
ságot érintik. Erre van felépítve az ortodox
központi iroda elnökéhez intézett beadvá-
nyom is.

— Ha a Jogvédő Irodát a hitközségek el-
fogadnák a zsidó képviselőt jogos szervezete-
ként, akkor ez iroda fölött való ellenőrzést
milyen arányban gyakorolnák az ortodox és
neológ hitközségek?

— Ez még egy távolabbi kérdés, amire
nem lehet nyilatkozni mindaddig, amíg a hit-
községek le nem szögezték végleges állaspont-
jukat ebben a kérdésben. Az a véleményem
azonban, hogy ez ügy körül nem fognak fel-
merülhetni súlyosabb akadályok. A dolog szük-
ségessége és fontossága maga meg fogja állapi-
tani a különböző iránylatu zsidó hitközségek
között azt a kielégítő arányt, amelynek alapján
meg fog történni a közös jogvédelmi szervezet
ellenőrzése.

Az ortodox központi iroda gazdasági bizott-
ságának elnöke kijelentette még, hogy a le-
vélre ezideig még nem kapott választ és ugy
véli, hogy ez azért késik, mert az ortodox iroda
tényezői alapos megfontolás tárgyává teszik
indítványát.

nem dicsekedhetik győzelemmel, mert itt nem
az volt, hanem egy választási incidens.

Az „Indreptarea“ egyébként biztos forrás-
ból úgy értesül, hogy Stere nyilatkozatot fog
közvetíteni, amelyben megcáfolja azokat a hi-
reket, miszerint Averescu és közötte tárgyalá-
sok voltak a két párt fúziójáról.

A kisenevi győzelem újabb önbizalmat nyuj-
tott az ellenzéki vezéreknek, akik ezután
nagy előkészületeket tesznek a kormány átvé-
telére. Az ellenzéki pártok vezetői ma értekez-
letet folytattak egymással arravonatkozólag,
hogy kormányra jutásuk esetén hogyan osszák
fel a pártok között a prefektusi állásokat.

Maniu nyilatkozik a helyzetről

Maniu Gyula nyilatkozott az „Universul“
munkatársának az aktuális kérdésekről. Sze-
rinte Románia külföldi képviselőite a kormány
tehetetlensége miatt csorbát szenved. Sem a
Népligánál, sem a leszerelési konferenciánál,
megkevesébbé pedig a jóvátételi bizottságnál
nem tudott megfelelő respektust szerezni ma-
gának a román bizottság, bár
legyőzött állam, kivívhatott magának különböző
előnyöket és kölcsönöket a népszövetség útján
is, míg Romániától győző állam létre idegen-
kedik a külföldi tőke. Ez mind a kormány
külföldi képviselőitének köszönhető.

Ami a belpolitikát illeti, csinálhat a kor-
mány akármit, hogy utánuk Averescu kerüljön
hatalomra, nehezen fog ez sikerülni nekik.
Minden olyan mesterkedés, mely a nemzetipárt
és a parasztpárt között létrejött kolaborációt
akarja megbontani, eredménytelen fog maradni.

a törvényszéki társaságok örök mo-
násza és szürke dokumen-
tációk bizony egyedül
érdekesek. Mert
és banális és csak
erősségével és stílusa-
ján nem teremnek
zok sem. (s. l.)

Álló országból

**aaavoda
racionális**

nyos arisztokrata-
között. Csekély
zük munkájával
m éppen a zsidó
és kell is vissza-
és is, de abban,
zzanak. Ezekből
országépítés
maguk golusz
lepités, melyből
első, az eszmei
ldjén sem tud
mteni.

azonban több
előtt azt, hogy
k. Abáró ko-
bbak. A viszo-
hogy mások le-
gy a zsidó mun-
setben lehetne
egyiknek földet
án véve bizto-
ánát, úgy hogy
ének csak meg
elenténé, hogy
lenne szolgál-
ak, mint aho-
ak. Egy másik
életszínvonalát
arab munkás
nem vehetjük
tot, hogy az
se időnk, se
történt erre-
arab munká-
ették fel. Ez
lássza a zsidó
t és egyszerű
dításának ki-
ény azonban
gazdaságban
nt a helyze-
legfontosabb
ó munkás
ennek dacára
rab. S ez az,
ságban, mint
szivesebben
rt ez feltét-
zet az lesz,
at a munka-
kség, míg a
k szolgál-
van, amit
ha olcsó is,
r dolgozik,
azután egy
h Tikvában
nem indivi-
st, hanem
darab meg-
le.

miképpen
azután ki-
bbbe mint
felügyelők
a zsidó
nyíbe az
áshoz tar-
lyek nem-
ással, mert
i, — most
t munka-
asztaltab
portok —
dolgoz-
és Nes

Ez a harc a munka meghódításáért is a nemzeti feladatok közé tartozik. És így épp olyan elbírálás alá kell essék, akár az erdőültetés, mocsárritás stb. És így a hivatalos intézményeknek is érvényesíteni kell a nemzeti munka elvét. Sajnos, ebben még sok kívánnivaló van hátra mind a két részről.

Chederában például, ahol az üzletes galut kolonistáknak nem egy típusát láttuk, egyszerűen ezzel indokolták meg, hogy nem érzik nemzeti kötelességnek a zsidó munkás alkalmazását:

— Az Anglo Palestina Compagnie, tehát egy hivatalos intézmény, mely a cionista Világszervezet felügyelete alatt áll, kétszáz arab munkást dolgoztat. Lám itt kétszáz zsidó munkás kaphatna munkát s tanulhatná meg a narancsültetvények munkáját...

Sajnos, ez igaz. Tény az, hogy hiányzik a megfelelő erkölcsi nyomás arra, hogy a zsidóságban belső kényszerrel tegyék a nemzeti munkát. Ezt a hivatalos erkölcsi nyomást ott, ahol lehet, a munkásság pressziója pótolja, ami viszont gyakran túlzásba is visz. Ez a munkáspresszió teljesen kizárta Tel-Avivból az arab munkást, viszont odáig visz, hogy hivatalos intézményeknél csak a munkásszövetkezetek munkáját engedni meg, s ezt persze kihasználja a bér magasságának fokozására. Az erdélyi kolónia vízvezetékének elkészítését például egy olcsóbb zsidó vállalkozás kapta, mint ahogyan a munkások termelőszövetkezete vállalta volna. Erre az építést erőszakkal akarták megakadályozni.

Benjámínában viszont arról panaszkodtak, hogy a zsidó munkások itt nagyobb bért követelnek maguknak, mint ahogyan máshol dolgoznak. Természetesen ez nagyon megnehezíti ennek a most kialakuló Rotschild-kolóniának sorsát.

Egy másik fejezete ennek a munkáskérdésnek az, hogy azok a szervek, melyek nemzeti szempontok érvényesítését viszik át gazdasági térre, nem törődnek ezzel a kérdéssel. Áll ez elsősorban az ICA-ra, mely csak mostanában köti ki, hogy a kolonistáknak maguknak kell a földet megművelni, illetve bérmunkást csak az ICA engedélyével alkalmazhatnak. Érdekes jelenség például éppen Benjámínában, ahol már ez az új elv érvényesül, hogy az új kolonisták feltétlenül zsidó munkást kívánnak, míg a régi kolonisták fia csak arab munkásokat foglalkoztatnak anélkül, hogy az ICA ebbe beleszólna.

Ez a kérdés tehát még korántsem talált megoldást. Egy bizonyos: ez a kérdés is megoldást nyer és pedig a gazdasági életnek eszközeivel. A megoldás irányát és módját az élet alakítja ki.

Székely Béla

— A politechnikumok hallgatóinak katonai szolgálata. Bukarestből jelentik: A legfőbb hadtest parancsnokság törvénytervezetet dolgoz ki, mely szerint a politechnikumok hallgatói az iskolában az utolsó két évben teljesítik katonai szolgálatukat.

— Felfüggesztették a magasabbrangu tisztviselők nyári szabadságát. Bukarestből jelentik: A belügyminiszter rendelkezést adott ki, mely szerint a magasabbrangu tisztviselők nyári szabadságát egyelőre szüntessék be. További intézkedésig tehát a magasabbrangu tisztviselők nem mehetnek szabadságra.

— Elmaradnak az idén a hadgyakorlatok. Bukarestből jelentik: Az idén a katonai hadgyakorlatok — mint a „Cuventul“ írja — elmaradnak. Ugyancsak elmaradnak a hadgyakorlatok Csehszlovákiában és Lengyelországban is. Állítólag a népszövetség intervenciójára történt az elhalasztás.

Vérszenénység, sápadtság, bőrhüvelések és furunkulák esetén a rég bevált természetes „**Ferencz József**“ keserűvíz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vérférfia meggyőződött arról, hogy a Ferencz József-víz épp oly kellemesen, mint biztosan hat. Kapható gyógyszer-tárakban drogériákban és fűszerüzletekben. 10

Nem helyezik át a cionista világkongresszus székhelyét

Ramek kancellár és Schober rendőrfőnök biztosították a kongresszus méltó és zavartalan lefolyását

(Cluj-Kolozsvár, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy Bukarestből kelteztet távirat alapján az Uj Kelet is megírta, azonban a legteljesebb fentartással, hogy a XIV. cionista kongresszust állítólag nem Bécsben, hanem vagy Párisban, vagy pedig Hágában fogják megtartani. A hírt, amelyet nem volt módunkban ellenőrizni, már megérkezésekor kétkedéssel fogadtuk és ennek nyomtatékosan kifejezték is adtuk. Feltevésünk helyesnek bizonyult és ezt igazolja a kongresszusi irodának ma hozzánk intézett következő hivatalos közlése:

Tekintettel azokra a sajtóközleményekre, amelyek a Bécsben megtartandó XIV. cionista kongresszus megtartásával kapcsolatban a kampóskeresztesek fenyegetéseivel foglalkoznak és ajánlják, hogy a kongresszust olyan városban tartsák meg, ahol a tanácskozások méltósága jobban van biztosítva, módunkban van jelenteni, hogy a kongresszus elleni támadások a bécsi sajtónak csak egy jelentéktelen részében láttak napvilágot, egy olyan csoport lapjában, amely nem áll közel egyetlen, az osztrák parlamentben képviselt párthoz sem. A bécsi sajtó tulajdonképpen maga és maga a bécsi lakosság is a kongresszus iránt rokonszenvvel viseltetik. Hogy azonban

minden kétséget eloszlassunk aziránt, hogy a kongresszus teljes biztonságban, a jóindulat és megértés atmoszférájában fogja tudni méltóságának és jelentőségének megfelelően tanácskozásait folytatni, a kongresszusi iroda érintkezést keresett az osztrák kormánnyal is és a miniszterelnök, dr. Ramek, szövetségi kancellár részéről írásos biztosítékot kapott arról, hogy a kormány az 1925 augusztusában megtartandó XIV. cionista kongresszus megtartását minden tekintetben elő kívánja segíteni és aggodalomra egyáltalában semmi ok nem főrog fenn.“ Dr. Ramek kancellár ezenkívül egy újabb, július elsején megtartott beszélgetés során nyomtatékosan jelentette ki, hogy a kormány teljesen bizonyos afelel, miszerint a kongresszus méltóságát tiszteletben fogják tartani és semmiféle zavar nem fog történni. Hasonló nyilatkozatot tett dr. Schober, Bécs város rendőrfőnöke is.

A kongresszusi irodát e nyilatkozatok teljesen kielégítik és a kongresszusra való előkészületeket tervszerűen folytatja. Az összes kongresszusi napokon megtartandó egyéb értekezleteket és tanácskozásokat programszerűen fogják megtartani.

A magyar nemzetgyűlés 1930-ig meghosszabbította mandátumát

(Budapest, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar nemzetgyűlés pénteken tárgyalta a választójogi törvényjavaslat 179-ik szakaszát, amely a képviselői megbízatás idejét öt esztendőben szabja meg. E szakasz ellen már a törvényjavaslat benyújtásakor felmerült az a kifogás, hogy mivel a javaslat egy másik szakasza szerint a nemzetgyűlés a választójogi törvényjavaslat szentesítésével egyidejűleg az országgyűlés képviselőházává alakul át, a 179-ik szakaszuk tulajdonképpen mandátummeghosszabbító hatálya van.

A tegnapi ülésen Farkas Tibor módosító indítványt terjesztett elő, amely szerint a nemzetgyűlésnek országgyűléssé való átalakulása esetén a megbízatás öt esztendője a nemzetgyűlési választásoktól számítassék. Rakovszky Iván belügyminiszter indítványára azonban a nemzetgyűlés többsége Farkas Tibor módosítását elutasította és ezzel a határozatával a mandátummeghosszabbítás mellett foglalt állást. Tekintettel arra, hogy a nemzetgyűlést 1922-ben választották meg és így megbízatása 1927-ben lejár, az elfogadott 179. szakasszal a most együtt ülő törvényhozás életét

1930-ig meghosszabbították.

Ezzel a szándékkal szemben súlyos alkotmányjogi kifogások merültek fel és nemcsak az ellenzék, hanem a kormányt támogató pártok egyes tagjai is komolyan foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy a nemzetgyűlés mandátumának letelte után, tehát 1927-ben a törvényhozói működést szüntessék be. A mozgalom élén Gaál Gaszton áll, akinek sikerült több kormánypárti képviselőt is megnyerni az akció részére. Az a kérdés is felmerült, hogy amennyiben a nemzetgyűlés megbízatásának öt esztendőjén belül képviselőházzá alakul át, az 1922. évi választás alapján joguk van-e a képviselőknök tovább folytatni törvényhozói működésüket. Többeknek az a felfogása, hogy a választójogi törvényjavaslat elfogadása után azonnal fel kell oszlatni a nemzetgyűlést és új választás alapján kell megalkotni a kétkamarás országgyűlési képviselőházát. A kormány és a többégyi párt azonban természetesen erről a kérdéstről nem hajlandó tárgyalni, sőt valószínűleg az a szándéka, hogy 1830-on tul is meghosszabbítsa a ma együttülő törvényhozótestület életét.

Borzalmas árvíz Lengyelországban

Háromszázezer család lett hajléktalan. A termés teljesen elpusztult. A vasúti közlekedés az ország nagy részében szünetel

(Krakkó, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Európaszerte tartó esőzések néhány nap óta katasztrófális helyzetet teremtettek Lengyelországban. Az ország minden részéből érkeznek jelentések, hogy

a folyók kiléptek medrükből és elöntötték a mezőket.

Az áradás különösen Sziléziában ért el fenyegető méreteket, ahol a Weixel, Bialca, Vapicnica és a Brenica folyók öntöttek ki. A kár ebben az ország részben meghaladja a többszázmillió zlotyot. A gabona teljesen elpusztult. Az ár számos községet és várost borított el és sok helyen megakasztotta a vasúti közlekedést is. Felsőszilézia és a tescheni kerület között a forgalom megakadt, mert az összes hidakat elvitte a víz. Nyugatgaliciában, különösen Bochnia-megyében okozott súlyos károkat az áradás. Több mint tizenöt község áll itt víz alatt. A vasúti forgalom ebben a megyében is teljesen szünetel.

Fenyegető jelentések érkeznek Keletgaliciából is, ahol különösen Przemysl környékén vitt véghez borzalmas pusztítást az árvíz. A város külső negyedei víz alatt állanak. A villamosművek, amelyek az egyik külső kerületben fekszenek, nem tudnak dolgozni és a város esténként teljes sötétségben van. A drohobici kerületben a nafta-telepeket öntötte el az

ár. Dolina körül negyven lakóház omlott össze, Rozniadov városban pedig száz épület dőlt be. Rettenetes károkat okoz az árvíz Sztaniszlauban, ahol százötven házat sodort el. A Stryj-Sztaniszlau vonalon a vasúti közlekedés megakadt. Chirow határában a földek teljesen víz alá merültek. Rendkívül magas vízállást jelentenek a San mentéről.

A hullámok ennek a folyónak összes hidait elsodorták.

A termés Keletgaliciában is teljesen megsemmisült. Lehangoló jelentések érkeznek a Tátra és a Beszkidek vidékéről is. Kroszcienkonál egy nagy vasúti hidat vitt el az ár. Neusandetz elővárosa víz alá került. A villamosművek itt is már csak részben dolgoznak. A katasztrófális áradás leküzdésére és az áldozatok felségítésére, a köztársasági elnök kezdeményezésére, bizottság alakult Varsóban. Az eddigi jelentések szerint körülbelül

háromszázezer család lett hajléktalan.

Krakkó várost is árvíz fenyegeti. A péntekről szombatra virradó éjszakán a mélyebben fekvő utcák már víz alá kerültek. A lakosság csolnakokon közlekedik. Egyes házakat, amelyek bedőléssel fenyegettek, ki kellett üríteni. Mint a késő esti órákban jelentik, Grabszky miniszterelnök a legsúlyosabban érintett áldozatok felségítésére százezer zloty gyorssegélyt utalt ki.

Nagyon olcsó száraz vegyi ruhatisztítás CZINK, Cluj

Szó sem igaz a habsburgi hercegnő és a munkásvezér házasságából

Politikai célzattal koholták a hirt

(Bécs, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Huszonnégy óra alatt híre terjedt annak a szokatlan házassági jelentésnek, amiről az Uj Kelet is megemlékezett, hogy Windischgrätz Erzsébet hercegnő, Ferencz József unokája, a közel jövőben egybekel Petznek szociáldemokrata képviselővel. Ezt a hirt érhető részletességgel kommentálták, a bécsi lapok csakugy, mint a külföldi sajtó nagy része. Azt is tudni vélték, hogy a hercegnő hálából nyújtja kezét a szocialista képviselőnek, aki a forradalom zavaros napjaiban támogatta őt és megmentette attól a sorstól, hogy az uralkodóház többi tagjainak példájára, el kelljen hagynia Bécsset.

Ez a legújabb bécsi szenzáció, amelyről az előkelő klubokban éppen szó esett, mint a parlamentben és a Práterben, mára egyszerűen szétfoszlott. Szemben a bécsi napilapok egy jelentős részének állításával, a hercegnőhöz közel eső helyről kijelentik, hogy a nagy izgalmat keltett hír teljességgel légből kapott s egyetlen szó sem igaz belőle.

Ez a cáfolat azonban nem csupán egy nyár idején szokásos hírlapi kacsaát intéz el. A bécsi lapok egy része ugyanis Ferencz József unokájának Petznek képviselővel megkötendő házasságáról egyre újabb és nem is egészen ártatlan részleteket közöl.

Közben azonban kiderült, hogy Leopold Petznek szociáldemokrata képviselő, aki a magánéletben polgáriszkolai tanár, már több év óta házas ember. Mikor ez köztudomású lett, a házassági hirt úgy magyarázták, hogy Petznek a közel jövőben el fog válni feleségétől s az egyik lap azonban ki is derítette, hogy a képviselő és felesége között igen gyakran drámai jelenetekre került a sor. Petznek képviselő most ezt a hirt is erőteljesen megcáfolja s a szociáldemokraták azt mondják, hogy politikai hajszáról van szó. Nyilvánvaló a szándék, amellyel Leopold Petznek, akinek ezek a híresztelések mellékesen még bigámiával is megvádolnak, lehetetlenné akarják tenni.

— Leégett a stockholmi svéd színház. Stockholmból jelentik: Az 1871-ben megnyitott svéd színház, amely az idők során legelőkelőbb művészi hajléka lett a svéd színházaknak, tegnap teljesen leégett. A tűz szerencsére nem előadás közben keletkezett, úgy hogy emberéletben nem esett kár. A tűzorség nem is gondolható a színház megmentésére, hanem azon igyekezett, hogy a tüzet lokalizálja a színházra. Ilyen módon sikerült a környező házakat, amelyek nagy veszedelemben forogtak, megmenteni. A színház legutóbb Ranst színházi vállalkozó kezében volt, aki azonban csődöt mondott. Egy pénzeszoport rendezni akarta a vállalkozó ügyeit, azonban a színház leégése következtében beállott új helyzet valószínűleg meg fogja hiusítani a szanáló szándékot.

PODOL ideális lábápoló szer,

izzadó és egészséges lábnak egyaránt fontos. A legmakacsabb lábizzadást is azonnal szünteti. Lábégést, tyukszemet, bőrkeményedést elmulasztja s amellet a lábat nem szájtja, hanem puhán tartja. Ára 30 lej. Kapható gyógyszerárakban és drogueriában. Készíti: O s a n d a gyógyszerár, Oradea Mare.

Könnyelmes tartós munkát készít **KOHÁNYI** kárpitos Str. G. Baritru (Malom-u.) 12

Ha művészi kiváló fa-, vas- vagy réz- **butort, zongorát**

akár venni, de sajtója az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse **SZÉKELY ÉS RÉTI** **ESZÉLYRÉSI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS.** butortermelt, asztalok furniárszükségleteiket legolcsóbban itt szerzhetik be

A zsidó-lengyel paktum végleges megkötése előtt

A zsidó nemzeti politika és az állampolgári kötelezettségek összeegyeztetése. A cionisták külön deklarációt készítenek

(Varsó, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma újabb tárgyalás volt Skrzynski külügyminiszter, Grabski közoktatásügyi miniszter és a zsidó parlamenti klub képviselői, dr. Reich és dr. Thon között. Ezuttal annak a deklarációnak a szövegét beszéltek meg, amelyet a lengyel zsidó megegyezésről a napokban nyilvánosságra szándékoznak hozni. A deklaráció fogalmazása körül még mindig nem oszlottak el azok a félreértések, amelyek egyrészt a zsidó pártok és a klub, másrészt a lengyel politikai frakciók és a kormány között keletkeztek. A zsidó pártok feltétlenül helyeslik azt, hogy a zsidóság ismerje el Lengyelország határainak

sértetlenségét és vállalja az erős és egységes Lengyelország érdekében folyó munkát, másrésztől azonban követelik, hogy a zsidó parlamenti klub komoly zsidó nemzeti politikát folytasson. A tárgyalást vezető politikusok most azon fáradoznak, hogy ezt az utóbbi követelést olyképen rögzítsék meg a paktumban, hogy az sem formában, sem lényegben ne sértse az ország többi kisebbségeit. A cionista központi tanács ma tilést tartott, amely elhatározta, hogy egy önálló deklarációt szövegezzen meg, amely azonban semmiképpen nem kívánja kontrakrizozni magát a paktumot. A legközelebbi napokban a paktumügy végleges tisztázása várható.

Az új olasz alkotmány még jobban megerősíti a fascizmust

Mussolini szerint a parlamentarizmus túlélté magát. A lira tovább esik

(Róma, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentették, hogy a fascista kormány az alkotmány átalakításával foglalkozik. A bizottság, amely ebből a célból összeült, ma hoz a nyilvánosságra azokat az irányelveket, amelyek szerint az alkotmányt meg fogják változtatni. A módosítások egyenesen a szenzáció erejével hatnak.

Az új alkotmány egyik legfontosabb pontja az lesz, amely megtiltja a titkos szervezetek létesítését. A titkos szervezetek közé sorolják a szabadkőművespáholyokat is, amelyeket, ha nem is törölnék el, de ellenőrzés alá helyeznek. Egyidejűleg megtiltják, hogy állami hivatalnokok a szabadkőművespáholyok kötelékébe tartozzanak. A második fontos pontja az új alkotmánytervezetnek, a „hivatalnoki tisztogatás.” Ez a szakasz főleg arra irányul, hogy mindazokat a hivatalnokokat és tisztteket, akik államellenes magatartást tanúsítanak, még ebben az évben elbocsáthassák állásukból. Végül intézkedik az új alkotmány a büntető törvénykönyv és a rendőri törvények megváltoztatásáról is.

Alapjában véve ez az alkotmányrevízió semmiképpen nem változtat a fascisták uralkodási rend-

szeren. Mussolini miniszterelnök éppen a napokban jelentette ki, hogy a parlamentarizmus túlélté magát és hogy a mai idők egy centralizált kormányzószervet követelnek. Egy másik miniszter pedig a következőket mondotta: „Rendkívüli időkben élünk és úgy kell viselkednünk, mintha egy állandó mozgósítás állapotában volnánk.”

Róma, július 4. A lira tovább esik. Ma emiatt minisztertanács volt, amelyen Mussolini miniszterelnök maga referálta a kérdést. Kifejtette, hogy a lira romlása semmiképpen sincs megokolva Olaszország gazdasági és politikai helyzetével. Bejelentette, hogy azt a szakértőt, akit az olasz kormány a washingtoni olasz nagykövetség Olaszország adósságainak szabályozása ügyében való támogatására Washingtonba küldött, Albanti bankigazgatót, ismét visszarendelték Olaszországba, mert konkrét adatokat akarnak a fizetőképesség tekintetében nyújtani. Mussolini bejelentette, hogy Amerikával a tárgyalások megkezdődtek az adósságok rendezése tekintetében. Az olasz álláspont itt az, hogy a vállalando fizetéseknek nem szabad olyan nagy terhet jelenteniük, hogy a lira árfolyama tovább is essen.

Felmentették a „Gyilkos“-t

A bíróság nagyrészt beigazolta a „Brassói Lapok” ellen felhozott vádak

(Cluj-Kolozsvár, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombaton reggel félkilenc órakor folytatták a kolozsvári törvényszéken a „Brassói Lapok” által a „Gyilkos” című kolozsvári hetilap felelős szerkesztője Györi Illés István ellen megindított sajtóper főtárgyalását. A törvényszék tárgyalótermét egészen megtöltötték az érdeklődők és feszült kíváncsisággal lesték a szenzációs részletekben és meglepő fordulatokban gazdag sajtóper tárgyalásának menetét.

Legelőször dr. Lengyel Béla ügyvédet, a védelem tanuját szólítja az elnök. A tanu nincs jelen. Ferenczy György kolozsvári újságíró, a következő tanu áll a bíróság elé, aki elmondja, hogy munkatársa volt a „Brassói Lapoknak”. Meggyőződött arról, hogy a lap politikáját Budapestről irányítják. Propagandacikkeket Bécsen keresztül kaptak. Hogy a „Brassói Lapok” kapott-e valahonnan szubvenciót vagy sem, arról nincs közvetlen tudomása. Két lényegtelen tanuvallomás után Farkas László hírlapíró hallgatja ki az elnök. Farkas elmondja, hogy akkor, amikor a „Gyilkos”-ban sorozatos támadások indultak a „Brassói Lapok” ellen, Tirnauer István, a „Brassói Lapok” kolozsvári tudósítója arra akarta őt rábírn, hogy egy pamfletet írjon Györi Illés István ellen. Tízezer lejt ígért a pamfletért, de ő nem fogadta el az ajánlatot. Az elnök tíz perc szünetet rendel el.

Szünet után Dr. Nistor Virgil kir. ügyész emelkedik szólásra. Kijelenti, hogy a tárgyalás folyamán elhangzott vallomásokból bebizonyítottak látja, hogy a „Brassói Lapok” összeköttetésben volt a magyar kormánnyal és szubvenciót meg más segítséget fogadott el az idegen államtól. A „Brassói Lapok” volt az egyedüli a Romániában megjelent lapok közül, amelyek annak idején a beszarabiai népszavazás érdekében írt cikkeket. Ezekután a tárgyalás felfüggesztését kéri, hogy közvetlenül vádat emelhesse a „Brassói Lapok” kiadója ellen. Az elnök nem ad helyt az ügyész kérésének és a bíróság úgy határoz, hogy a tárgyalást tovább folytatják, az összes iratokat pedig az ítélet kihirdetése

után az ügyésznek adják át. Az ügyész erre elejti a vádat Györi Illés István ellen.

Az elnök a főmagánvádló képviselőjének, Dr. German Trajának adja át a szót, aki hosszabb beszédében bizonyítja a „Gyilkos” vádjainak alaptalanságát. A „Brassói Lapok” főszerkesztőjét, Dr. Szele Bélát, mint a becsület és tisztaság mintaképét állítja a bíróság elé, aki első volt azok között, akik az impérium átvételekor letették az esküt. Kijelenti, hogyha a vádak bebizonyultak volna a tárgyalás folyamán, kéri Györi Illés István felmentését, ellenben esetben a legszigorubb megbüntetését. Az elnök ezután a tárgyalás folytatását délután 5 óráig elhalasztja.

A délutáni tárgyaláson a szokottnál nagyobb számú közönség gyűlt össze. Elsőnek dr. Ghilezan Livius tartotta meg hatalmas védőbeszédét. Meggyőző érveket hozott fel arra, hogy a „Brassói Lapok” ellen a „Gyilkos”-ban felhozott vádak minden tekintetben megfellelnek az igazságnak. Dr. Ghilezan felolvasta dr. Szele Bélának, a „Brassói Lapok” főszerkesztőjének a románok ellen írt politikai cikkeit. Szembe állította Györi Illés Istvánnak az „Uj Világ”-ban békés megegyezést hirdető cikkeit. Csodálkozik azon, hogy dr. German Train, mint román ember vállalta a „Brassói Lapok” képviselőségét, amikor dr. Spele Béla, aki gyakorló ügyvéd, szintén képviselhetne volna saját lapját. Utána Györi Illés István románul olvasta fel védőbeszédét. Rámutat arra, hogy a „Brassói Lapok” és közötté Budapestre való hazajövetele óta fennállnak az ellentétek. Felmentést kér.

A bíróság ezután ítélethozatalra vonul vissza. Rövid tanácskozás után dr. Bohatiel elnök kihirdeti az ítéletet, amely szerint Györi Illés István a vád és következményei alól felmenti és 50 ezer lej perköltség megfizetésére kötelezi a felperes „Brassói Lapok”-at. A bíróság indoklásában kimondta, hogy a „Gyilkos” által felhozott vádak legnagyobb részét beigazolta látja. A „Brassói Lapok” képviselője az ítélet ellen felelőbezt jelentett be.

Az Uj Kelet ság na Szerkesztő: Felelős szerkesztő: E151fizetési á 240 lej. Az Uj Kelet megjel

417 éve és legnagyobb

Vasárnap 5685. Thamu 1925. július

Hétfő 5685. Thamu 1925. július

banell. Korá tugalában a leszármazott származtatva bizalmasa fiatal Abarban nyitva. És litás már it var figyel lett Portuga amig Don J a zsidósors. amelynek l se tudta, h Mert zsidó. Államférfi ságban élni hoz rendelt el és végül bizta rá. Rette Spany kódése sem után Kathol az ország o hitre téríti. választhatta vagy az ors Abarbanell tett népe ér a királynak összeg, abba dinand hajlé lépett Torq zsidóknak és a hatalm vette a vándal menni a ként Spany lenni. Olasz 417 éve an zsidó állami tartotta fenn kassága, a lagászattól jedt, örökre nép történe

— Jorg mán íróő bella Sadov banketten J jelentette, h teri tárcát

— Biz országban. ügyi minisz utóbbi eszé nagszerien megkezdődöt Beszarabiabó javult nagynt

K

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidó sajtó napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marston Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marston Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lel, negyedévre 240 lel, félévre 460 lel, egész évre 850 lel.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

417 éve mulott, hogy Spanyolország utolsó és legnagyobb zsidó államférfia befajezte nagyszerű és hányatott életét —

Vasárnap

5685. Thamuz 13.
1925. július 5.

Hétfő

5686. Thamuz 14.
1925. július 6.

és valamivel több: 433 éve annak, hogy Spanyolország megkezdte dicstelen pályafutását azon a lejtőn, amely az egykor világhatalmas országot a legkoldusabb népek sorába züllesztette. A történelmi kritika ma már nyíltan hirdeti az összefüggést a két dátum között. Don Izsak Abarbanell. Korának egyik legnagyobb tudósa. Portugáliában született. Hatalmas zsidó nemzetség leszármazottja volt. Családjá Dávid királytól származtatta magát. Apja a portugál királynak bizalmasa és legfelsőbb tanácsadója volt. A fiatal Abarbanell előtt nagyszerű pálya állott nyitva. És a családjában hagyományos zsenialitás már ifjkorában ráterelte a királyi udvar figyelmét. Hamarosan pénzügyminiszter lett Portugáliának és az is maradt mindaddig, amíg Don Juan uralkodása alatt őt is utolérte a zsidósors. Menekülnie kellett az országból, amelynek leghatalmasabb embere volt: ő maga se tudta, hogy miért. Az utókor már tudja. Mert zsidó volt. Spanyolországban telepedett le. Államférfiai hírneve ott sem engedte elvonultságban élni. Katholikus Ferdinand az udvarhoz rendelte, magas méltóságokkal halmozta el és végül is az állam pénzügyeinek intézését bízta rá. Rövid kormányzása alatt gazdaggá tette Spanyolországot. De spanyolországi működése sem tartott sokáig. Granada bevétel után Katholikus Ferdinand elhatározta, hogy az ország összes zsidó lakosságát keresztény hitre téríti. A zsidók csak két lehetőség között választhattak: vagy vallásukat hagyják el, vagy az országot. A másodikat választották. Abarbanell egy utolsó kétségbeesett erőfeszítést tett népe érdekében. Válságdíjat ajánlott fel a királynak. Harmincezer aranyat: hatalmas összeg, abban az időben. És Katholikus Ferdinand hajlott már az alkura. De akkor közbelépett Torquemada és a szent inquisíció. A zsidóknak pusztulni kellett Spanyolországból és a hatalmas Abarbanell, másodszer is kézbe vette a vándorbotot. Inkább akart koldusmóddal menni a testvéreivel, mint vérének árulójaként Spanyolország leghatalmasabb embere lenni. Olaszországba ment, ott is halt meg — 417 éve annak. Ő volt Spanyolország utolsó zsidó államférfia. Nevét azonban nemcsak ez tartotta fenn. Nagyjelentőségű tudományos munkássága, amely a matematikától és csillagászatig kezdve a biblíamagyarázatokig terjedt, örökké emlékeztetést tesz nevére a zsidó nép történetében.

— **Jorga miniszteri tárcát ígér egy román írónőnek.** Bukarestből jelentik: Az Izabella Sadoveanu írónő tiszteletére rendezett banketten Jorga nagy beszédet mondott és kijelentette, hogy kormányrajutása esetén miniszteri tárcát fog felajánlani az írónőnek.

— **Biztató terméskilátások az egész országban.** Bukarestből jelentik: A földművelésügyi minisztériumhoz érkezett jelentések szerint az utóbbi esztések következtében a terméskilátások nagyszerűen javultak. A Duna mentén egyébként megkezdődött az aratás. Öröndetes hírek jöttek Beszarábiából, ahol különösen a kukorica-termés javult nagymértővel.

— **Belügyminiszteri bizottság érkezett a kolozsvári villamosmű felülvizsgálására.** A belügyminiszter megbízásából egy háromtagú bizottság érkezett Kolozsvárra. Lucescu belügyminiszteri felügyelő, Carpin, a legfelsőbb műszaki tanács tagja és Tanasescu mérnök személyében, hogy a villamosmű vezetése körül tapasztalt hanyagságok és mulasztások ügyében vizsgálatot folytassanak le. A bizottság még tegnap délelőtt magához kérte az üzleti könyveket és az összes aktákat s ezeknek tanulmányozása után a hidegszamosi vízműtelep állapotát vizsgálta meg helyszínen. Az 1200 lóerős Diesel-motorok beszerzése ügyében is ez a bizottság fog dönteni, tekintet nélkül arra, hogy a város tanácsa már e hó 17-én nyilvános versenylejtést tűzött ki a motorok beszerzésére. A bizottság missziója azonban ezzel még nem fejeződött be. A kolozsvári bérlők és nagyiparosok szövetsége pár héttel ezelőtt megfellebbezte a 66 százalékos áramdíjemeléssel szemben tanácshatározatot. A belügyminiszter a városi tanács rendeletét nem hagyta jóvá, hanem utasította a Lucescu belügyminiszteri felügyelő vezetése alatt kiküldött repülőbizottságot, hogy a helyszínen tegye vizsgálat tárgyává az ügyet és a tanács határozatától függetlenül tegyen javaslatot az áramdíj emelésére vonatkozólag.

— **Előjegyzések a Tarbut középiskoláiban:** az 1925—26-ik tanévre még 1925 július 10-éig bezárólag mindennap d. e. 9—12-ig lehet tanulókat előjegyeztetni a régi iskolában (Str. Gen. Berthelot v. Eötvös-u. 8.). Különösen az alsó osztályos tanulók szüleinek figyelmét hívjuk fel, hogy iparkodjanak gyermekeik helyét idejében biztosítani, mert a jövő tanévben semmiestre sem állíthatunk fel párhuzamos osztályokat. Vidéki tanulók megfelelő és kitűnő elhelyezésére szívesen szolgál tanácsal a Tarbut központi Irodája (Str. Gen. Berthelot 8.)

— **Merénylet egy vasut ellen.** Moszkvából jelentik: A transzszibériai vonalon, Novonikolajevszk közelében egy vonat kisiklott. Hét utas halálát lelte, harmincketten pedig súlyosan megsebesültek. A nyomozás kiderítette, hogy a kisiklást bűnös kezek idézték elő.

* **Női állások** elny résenél legjobb ajánlólavál egy bájos, úde arc. Könnyen megszerzhető a dr. Biró-féle Hővési Gyógyár-Orém használatával. Hatása biztos. Főraktár: dr. Biró Gyógyász, Cluj.

* **Dollár, angol font, svájci frank, román lej készpénzt magyar mezőgazdákknál, a magyar gyárparban és árukereskedelemben heti 3/4% kamattal gyűmölcsözött Magyarországi békebeli legtekinélyesebb tőke legerősebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank, Budapest, Vilmos császár-ut 45. Alapítási éve: 1906.**

Nagy
barisnyavásár
melyet leszállított árakkal.

Kötött barisnya minden színben	lei	25
Flohr-barisnya minden színben	lei	53
Muszlin barisnya divat-színben	lei	69
Cérna-muszlin minden színben	lei	98
Selyemfátyol barisnyák minden színben	lei	125

BLATT
FÖTÉR 13
Divatcikkekben és kötöttáruban óriási választék!
A legjobb barisnyák csak BLATT-ban kaphatók!

— **Jugoszláv diplomata szerelmi regénye** Belgrádból jelentik: A külügyminisztérium Denics Braniszlavot, a korfui jugoszláv konzulátus titkárát elbocsátotta az állami szolgálatból. Az elbocsátásnak érdekes oka van. Denics, aki előkelő belgrádi családból származik, elhagyta feleségét és gyermekét, áttért a mohamedán vallásra és titokban házasságot kötött Radenkovic Bogdán korfui jugoszláv főkonzul leányával, Ruzsicával. Junius 10-ről 11-re virradó éjjel Denics repülőgépen megszöktette második feleségét Valonába, ahonnan Amerikába akarták folytatni az utat. Amint a külügyminisztériumba jelentés érkezett Denics szökéséről, azonnal megtörtént a konzulátusi titkárnak az állami szolgálatból való elbocsátása.

— **Tájfún a Filippi-szigeteken.** Párisból jelentik: Manillából érkező hírek szerint a Filippi-szigeteken tomboló tájfún huszonhét emberáldozatot követelt. Sok ezer ház omlott össze és rengeteg ültetvény pusztult el. Különösen nagy károkat szenvedett Bulaca, Nueva és Roya vidéke.

— **Magánkézbe kerültek az olasz vasutak.** Rómából jelentik: Kormánykörökből szerzett értesülésünk szerint Ciano közlekedésügyi miniszter az olasz államvasutakat magánkézbe akarja adni, hogy ilyen módon jövedelmesebbé tegye a közlekedést. Julius elsején a táviró már magánkézben volt.

* **Dollár, angol font, svájci frank, román lej készpénzt kihelyezi budapesti bérházakra és magyarországi mezőgazdasági nagybirtokokra I. helyű jelzálogbiztosítékkal évi 32% kamattal mellet Magyarországi békebeli legtekinélyesebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank jelzálog-osztálya Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45. Alapítási éve: 1906.**

— **Légi közlekedés Amszterdam és Jokahama között.** Berlinből jelentik: Fritzo Nansen, a híres sarki utazó tervet dolgozott ki egy Amszterdam és Jokahama közötti légi közlekedésről. Az utvonalba esik Leningrad, Archangelsk, Észak-szibéria és az alaskai Kaphope. Az ut Amszterdamtól Jokahamába hét és fel napig tart.

* **Tüdőcsucshurutban szenvedők** olcsó szanatorium-rendezéssel kezelhetők a nyári hónapokban Máriavölgy klimatikus gyógyfürdőn. Kérlek: Dr. Kohan Gyógyász, Cluj.

* **Elveszett milliók.** Szorgalmas statisztikusok több hónapi munkával egy kimutatást állítottak össze arról, hogy Romániában hány millióra tehető az az összeg, amit emberek vesztek el azáltal, hogy szükségleti cikkeiket drága áron vásárolták ahelyett, hogy háziilag készítették volna. A „Bijou“ kivonat forgalombahozatala óta, ami a Rózsa Royal-drogéria (Főter 26.) érdeme, az elveszett milliók száma csökkent, mert ma már minden praktikus háziasszony ebből készíti kölni-szükségletét.

— **Palesztina-mitingek a Bánágban.** Lugosról jelentik: A Palesztina-gondolat hatalmas előrehaladását jelzik azok az impozáns mitingek, melyeken Székely Béla, a Keren Kajemet jeruzsálemi főirodájának kiküldötte palesztinai utjáról beszámolt. Különösen impozáns volt az aradi zsidóság megnyilatkozása. Vasárnap délelőtt az Urániába hívott össze mitinget az aradi cionista zsidóság. A hallgatóság, melynek soraiban a zsidóság minden rétege képviselve volt, zsufolásig megöltötte a termet. Zima Tibor országgyűlési képviselővel az élén igen sok nemzsidó is résztvett a mitingen. Az érdeklődés akkora volt, hogy többszázan a hatalmas teremről kiszorultak. Nem volt még az aradi zsidóságnak olyan megnyilatkozása, melyen ennyien vettek volna részt. A hallgatóság száma meghaladta a másfélezret. Aradon különben egy nagyarányú perselykihelyezési akció indult meg. Az özv. Antalné vezetése alatt működő Aradi Izraelita Jótékony Nőegylet felhívással fordult tagjaihoz, hogy a perselymunkából kivegyék a részüket. A mitinget Singer Jenő dr., a cso-

Kristály Kereskedők figyelmébe!
Nagybani festésnél árengedmény!
kelmelesítő, vegytisztító és gőzmosó-gyár 5 0 0

Festünk színtartóan adjusztálva bármilyen színre végáru-át, fejkendőket, pamut- és gyapjú fonatokat.

Cluj Telefon 5 0 0

KÖZGAZDASÁG

A munkaszüneti törvény módosított rendelkezésével

Ma, vasárnap naggyűlés lesz a záróra kérdéskörében a kamaránál

port elnöke nyitotta meg, majd Székely Béla egyórási beszédében vázolta Palesztina felépítésének problémáit. Az előadása után a közönség nem oszlott szét, hanem valóságos megostromolta az előadót a kérdéseivel. Az előadás hatása alatt jelentékeny összeg gyűlt össze a KKL-re. Vasárnap délután a temesvári csoport rendezett a belvárosi hitközség dísztermében mitinget. A terem itt is zsúfolásig telt volt s a megjelentek a legnagyobb lelkesedéssel hallgatták meg Székely Béla referátumát. A lugosi zsidóság a helyi csoport megalakulásának hatéves fordulójára alkalmából Palesztina-estélyt rendezett, melyen Berdach hitközségi elnökkel az élén a város zsidósága teljes számban megjelent. Székely Béla előadása után itt is kérdéseket intéztek az előadóhoz úgy, hogy ez az estély is teljesen a Palesztina-gondolat jegyében zajlott le.

* **Dollár, angol font, svájci frank és román lej átutalásokat, kamatozó folyószámlára elfogadja az az évi 32% és 36% között kamatoztatja Magyarország békebeli legtekintélyesebb, tőkelegetősebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45. Alapítási éve: 1906.**

* **Az aradi árumintavásár kedvezményei.** Az aradi árumintavásár elvégzésére jogosító vásárigazolvány, amely minden Kereskedelmi és Iparkamaránál, Szatmár-Nagyvárad fióknál és Ipartestületnél kapható 75% utazási kedvezmény biztosítja a látogatóknak míg a hiálitók hiálitái anyagukat 50%-os kedvezményvel szállíthatják. A vásár vezetésére minden látogató számára gondoskodnak lakásról.

— **Olvasóinkhoz!** Fürdő-, vagy nyaralóhelyekre utazó olvasóinkat és barátainkat felkérjük, hogy követeljék mindenütt az Uj Keletet és szíveskedjenek azon helyeket a lapárutó nevével együtt közölni, ahol lapunk nem kapható.

— **Egy „leépitett“ igazgató, gyáros és kereskedő naplója.** Ezen cím alatt van összefoglalva és állandó rovatként feldolgozva az egész erdélyi és bánági közgazdasági élet minden fázisa és riportszerű eseménye a „Pénzvilág“ közgazdasági folyóiratnak minden hó elsején megjelenő számában. Az érdekes és változatos tartalom, de mindig izléses stílusban megírt folytatásos cikksorozat, mint egy élő színdarab jelenik meg az olvasó előtt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: „Pénzvilág“ Oradea-Mare Strada Jókai 17. Telefon 9. Mutatványszám díjtalanul.

* **Temesvári előfizetőinkhez!** Temesváron Bachus János az Uj Kelet kézbesítője (lakik II. Burkus-u. 19., napközben a Lloyd kávéház előtti újságbódóban), aki a kézbesítésre vonatkozó mindennemű észrevételt elintézi.

* **Bécsi szimfonikus zenekar** hangversenyez esténként a „Palace“-kávéházban.

* **Románia legnagyobb hiteltudósító irodája a „Gyáripár“ Hiteltudósító,** mely elsőrendű összeköttetéseinél fogva precíz, megbízható információval szolgál Európa bármelyik cégéről. Minden hitelezőnek fontos, hogy a Gyáripár Hiteltudósítótól kérje információit. Gyáripár Temesvár, Postafiók 34.

Dr. COSTUZA szanatóriuma
Cluj-Kolozsvár, Pellegvár.
Klimatikus gyógyhely és szervesi betegségek szanatóriuma. Diétás szanatórium cukorbetegség ves bajok, közzvényesek részére. Vizgyógyintézet, elektromos kezelés. Naponta hétszer étkezés állandó orvosi felügyelet. Napi ártás 350 lej. Ötödik konyha.

(Bucuresti-Bukarest, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A munkaügyi minisztérium ma rendeletileg módosította a munkaszünetről szóló törvényt és a hétköznapi zárórát a következőkben állapította meg: A módosító rendelet alapján az alábbi kereskedelmi és ipari cégek délből egy és három óra között kötelesek helyiségeiket zárva tartani. Az esti zárórát a rendelet hét órában állapítja meg. Szombaton és ünnepnapelőtti napon este nyolc órákor kell az üzleteket bezárni. Ez a rendelkezés vonatkozik: kézműáru, divat-, rövidáru, kalap, sapka, bőr-áru, szövészeti, óra- és ékszeráru, szőnyeg, kossár, porcellán, üveg, ezüstáru, vas- és fémáru, szücs, takarmány és mag, butor, kárpitós, kályha, sport és automobil ekket árusító üzletekre, drogéria és illatszertárakra, fegyver, ipari gépek, szén, tűzifa, mosóda, könyv és zeneműveket árusító üzletekre. A fenti rendelkezés csak a városi üzletekre vonatkozik.

Kereskedelmi és ipari irodák, ügynökségek és bankok úgy városokban, mint falvakban ugyanebben az időben tartják meg zárórájukat.

Módosított záróra

Az alábbi városi üzletek, amelyekben a közönség ellátására szolgáló élelmiszercikkeket árusítanak, félkettő és félhárom óra között tartják meg a déli zárórát, este pedig nyolc óráig tarthatnak nyitva. Ezek: szatocsüzletek (akkor is, ha italmérséssel foglalkoznak), mézszárszék, halárusítók és csomageüzletek. Borbélyüzletek délből egy és három óra között, este nyolc órákor zárnak, szombaton és ünnepnap előtti napon este tízenegy óráig tarthatnak nyitva.

Azokon a helyeken, ahol hetivásárok vannak (kivéve vasárnap és ünnepnapokon), az üzleteket, amelyek a vásár zónájába esnek, a vásár napján a déli zárórát nem kötelesek betartani. Ezért azokon a helyeken, ahol nyolcezer

lakosnál több laknak, meg kell állapítani, hogy a vásári zóna milyen területre terjed.

Fürdő és klimatikus helyeken június 15 és szeptember 15 ike között az üzletek ugyancsak mentesítve vannak a déli záróra alól.

A módosított záróra-rendelet nem alkalmazható csakis a fentemlített üzletekre és azokra, amelyeket a minisztérium kiegészítésként ezután fog meghatározni. A zárórát miniszteri rendelkezéssel egy, vagy több helységre módosíthatók a munkaszünetről szóló törvény 21 és 22. szakasza alapján. A záróra alatt senki sem árusíthat még lakásán sem olyan cikket, amelyek szakmájához tartoznak.

Az életbeléptetés

A módosító rendelkezést, amelyet a „Monitorul Oficial“ tegnapi száma közölt, a helyi hatóságok hirdetésmények útján kötelesek az érdekeltek tudomására hozni és az életbeléptés a kihirdetés napján veszi kezdetét.

A rendelkezéshez egy magyarázat is tartozik, amellyel a munkaügyi minisztérium az eddigi bizonytalanságokat akarja megszüntetni. Eszerint cukrászdák, és cukorkaüzletek, ha italmérséssel csak mellékesen foglalkoznak, vasárnap nyitva tarthatnak. A pékek vasárnap nem dolgozhatnak csak árusíthatnak. Vasuti éttermek, klubok és sportpályákon lévő vendéglők minden korlátozás nélkül tarthatók nyitva. Vasuti jegyirodák és hajójegyárusítók nyitva tarthatnak vasárnap. Ugyancsak nyitva tarthatnak az üdülő és klimatikus helyeken lévő bazárokat, a nyári hónapok alatt. Női fodrászok klienseik lakásán dolgozhatnak. A korezmák vasárnap tizenkettő és hét óra között tarthatók nyitva. Ha nyári kerthelységgel rendelkeznek, ahol ételkiszolgálás van, kilenc óráig tarthatók nyitva.

Itt említjük meg, hogy a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara tanácstermében holnap, vasárnap délelőtt 10 órákor a záróra ügyében naggyűlés lesz.

Hatóságilag engedélyezett **Végeladás!** Hatóságilag engedélyezett

Más vállalat miatt rőfös és női divatáru üzletünket teljesen felosztaljuk és a nagymennyiségű elsőrangú áruraktárunkat készpénzfizetés mellett gyári áron alul kiárusítjuk.

Lőrincz és Tóth
Cluj, Piața Unirii (Főtér) 8. szám.
Berendezés eladó

Már csak **27** nap választ el attól **100** a reménytől, hogy **Kolozsvárt** leírt csaknem kettőmilliót érő kis uradalom tulajdonosává lehessünk!

Sorsjegyek kaphatók minden helybeli pénztáznál, valamint fővárosi területeken és üzletekben, Kozhasznu Tpk. ban (Cal. Victoriei 3.), ahol postai rendelések is eszközölhetnek. Vidéken: N. Várád, Máramaros-Sziget, N. Bányás, Nagykaroly, Szatmár, Taszád, Zilah, Sz.-Somlyó, Zeibó, Ds., Beaterce, Szamcsujvár, M.-Vásárhely, Csik-zered, Kézdivásárhely, Barót, Dító, S.-Szentg. örgy Kovácsna, Szászrégen, Bra só

Haggibbor nyári mulatsága f. hó 5-én
d. u. fél 5 órai kezdettel, tornász ünnepélyvel kapcsolatosan, a Református kollegiumban lesz.

Magyar
Budapestről
rint a magy
alakul: buza
(tavaly 56)
vös, esős idő
keny károka
nagy a szára

* **Meghi**
hogy a juni
lés határozat
hó 12-én dé
tekintet nélk
tartatni és a
gokat a Vála

Hétfő
itéletét. Buk
és a kincstár
ilfovi törvény
selője három
kincstár része
ház képviselő
ben, lehet mo
ményt pedig
is kéri a Bal
sét s csak a
telek megvita
kihirdetni.

Petró
lása. Bukare
a „Véga“ bel
lizálásának ké
csere volt Tan
között. Mint é
keltség nacio
Román
sait. Bukarest
nem készen va
a külfölddel sz
hogy vegyék é
jesítményeit és
nak a háboru

Módosi
törvényt. Buk
nisztérium terv
szóló törvény
nyozására kikü
jeszti elő erre

Tarifae
közti gyorsár
ben megdrágult
bécs—budapesti
kevés kivételől
hajózás ölébe
zendő, az Österre
között meggyezé
e két vasúttársasá
gyűjtészolgálatot
vették, hogy 50
szesítik azokat a
a „gyűjtő“ útján
forgalomban.

Hiteltud
pénzügyi, kereske
és társaségekről,
bizhatóságáról, f
tos, precíz, gyors
adunk. Kérjen p
„Pénzvilág“ orsz
inkasszó iroda, Ora

A lej: Zürich
pesten 326, Bécs
Kolozsvár. I
tozkodó volt a pia
Bécs 30-70-30
320-322, Páris
42-80, Newyork 2
1073, Milánó 7-8
Zürich. Zárta
206-55, Newyork
2417-50, Milánó 1
pest 72-55, Belg
237-50, Varsó 99-
Bukarest. L

London 1
8-00, Zürich 42-8
Budapest 30-60.
Bukarest. Va
márka 51-50, lev
sterling 1060, fra
42-50, olasz lira

Magyarország várható gabonatermése.
Budapestről jelentik: Hivatalos jelentések szerint a magyarországi várható új termés így alakul: buza 15 millió (tavaly 14), rozs 6.7 (tavaly 5.6) millió métermázsra. A hosszás, hüvös, esős időjárás nyugaton és délen jelentékeny károkat okozott, míg a Duna-Tisza között nagy a szárazság.

Meghívó. A Kereskedő Tanács közli, hogy a június hó 28-ára egybehívott közgyűlés határozatképtelen lévén, azt folyó évi július hó 12-én délelőtt 10 órára halasztotta, amely tekintet nélkül a megjelentek számára meg fog tartatni és amelyre ezúton hívja meg a t. tagokat a Választmány.

Hétfőn hirdetik ki a a Baldwin-pörítéletét. Bukarestből jelentik: A Baldwin-ház és a kincstár közötti pert tegnap tárgyalta az ilfovi törvényszék. Otulescu a kormány képviselője három hónapos moratóriumot kért a kincstár részére. Rosenthal ügyvéd, a Baldwin-ház képviselője kijelentette, hogy csak egy ízben lehet moratóriumot adni, ezt a kedvezményt pedig a kincstár már élvezte. Egyébként is kéri a Baldwin-ház követelésének megítélését s csak azután kerüljön sor a fizetési feltételek megvitatására. Az ítéletet hétfőn fogják kihirdetni.

Petróleum-társaságok nacionalizálása. Bukarestből jelentik: A „Concordia” és a „Véga” belga petróleum-társaságok nacionalizálásának kérdésében tegnap behatóbb eszmecsere volt Tancred Constantinescu és Marzescu között. Mint értesülünk, a két petróleumérdekeltség nacionalizálására rövidesen sor kerül.

Románia elismeri külföldi tartozásait. Bukarestből jelentik: A Zöldkönyv majdnem készen van. Elismeri Románia adósságait a külfölddel szemben, de kéri a szövetségeket, hogy vegyék tekintetbe Románia háborús teljesítményeit és a kiadásokat, amibe Romániának a háború került.

Módosítják a bélyegilletékről szóló törvényt. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium tervbe vette a bélyegilletékekről szóló törvény módosítását. A kérdés tanulmányozására kiküldött bizottság a napokban terjeszti elő erre vonatkozó javaslatát.

Tarifarendmény Bécs és Budapest közti gyorsaruforgalomban. Az ériási mértékben megrágult vasuti tarifák okozták, hogy a bécs-budapesti gyors és teherdarabáruforgalom kevés kivételtől eltekintve, teljes egészében a dunai hajózás élébe hullott. E verseny ellen védekező, az Österreichische Bundesbahn és a MÁV. között megegyezés jött létre, amelynek értelmében a két vasutársaság Bécs és Budapest között gyorsaruforgalmi szolgálatot szervez. Ezzel kapcsolatban tervbe vették, hogy 50 százalékos tarifakedvezményben részesítik azokat a gyorsaruküldeményeket, amelyek a „gyűjtő” útján adatnak fel a két ország közötti forgalomban.

Hitel tudósító iroda. Belföldi és külföldi pénzügyi, kereskedelmi és ipari vállalatokról, egyéni és társaségekről, azok személyi és vagyoni megbízhatóságáról, fizető és hitelképességéről pontos, precíz, gyors és diszkrét hiteltudósításokat adunk. Kérjen próba, kontroll és öninformációt. „Pénzvilág” országos hiteltudósító, egyeztető és inkasszó iroda, Oradea-Mare Str. Jókai 17. Telefon 9.

TÖZSDE

Julius 4-én

A lej: Zürichben 237.50, Párisban 9.30, Budapestben 326, Bécsben 325.
Kolozsvár. Lanyhuló irányzat mellett, tartozkodó volt a piac. Az árfolyamok a következők: Bécs 30.70-30.85, Prága 6.50-6.55, Budapest 320-322, Páris 10.50-10.60, Zürich 42.70-42.80, Newyork 218.00-219.00, London 1070-1073, Milánó 7.80-7.90.
Zürich. Zárlat: Berlin 122.70, Amszterdam 206.55, Newyork 515.50, London 2506.00, Páris 2417.50, Milánó 1850.00, Prága 1527.50, Budapest 72.55, Belgrád 9.05- Bukarest 237.50-237.50, Varsó 99.75, Bécs 72.55.
Bukarest. Devizák: Páris 10.55, Berlin 10.00, London 10.75, Newyork 219.50, Milánó 8.00, Zürich 42.80, Bécs 30.60, Prága 6.55, Budapest 30.60.
Bukarest. Valuták: Napoleon 815, német márka 51.50, leva 1.50, török lira 116, font sterling 1060, francia frank 10.30, svájci frank 42.50, olasz lira 8.00, dracma 3.60, dinár

3.70, dollár 217.00, lengyel forint 41.00, osztrák shilling 31.00, magyar korona 30.00, cseh korona 6.45, belga frank 9.90, holland forint 87.50

SPORT

A lengyel labdarugó szövetség újból meghívta a magyar válogatott csapatot.
A lengyel labdarugó szövetség tudvalevőleg kénytelen volt lemondani a magyar válogatott csapat július 4. és 5-iki krakkói szereplését, mert a Visztula áradása elborította vizet a mérkőzés színhelyül kijelölt pályát és annak egész környékét. Ma újabb távirat érkezett a lengyel szövetségtől az MLSz-hez és ebben július 19-21. között ismét mérkőzésre hívták meg a magyar válogatott csapatot. Ugy szeretnék a krakkói mérkőzés kérdését megoldani, hogy a magyar válogatott csapat Stockholmból visszatérében mérkőzzék a lengyelekkel, de természetesen még nagy kérdés, hogy az ennek útjában álló akadályokat, a szabadságolások ügyét és más nehézségeket sikerül-e elhárítani.

Borotra és Lacoste kerültek a wimbledoni világbajnokság döntőjébe. Több mint egy hétig tartó küzdelem után csütörtökön folytak le a wimbledoni teniszbajnokság elődöntő mérkőzései, amelyekig három francia és egy ausztráliai versenyző küzdötte fel magát. Az elődöntők nagy szenzációval szolgáltak, amennyiben a francia Lacoste fölényesen legyőzte a bajnokság legnagyobb favoritját, az ausztráliai Andersont. Lacoste már az első két szetben is 6-4 és 7-5 arányban könnyen győzött, a harmadik szetben azonban 6-1 arányban fölényesen megverte az ausztráliai bajnokot. Az elődöntő másik mérkőzése a várakozásnak megfelelően végződött, amennyiben Borotra, a múlt évi wimbledoni bajnok 5-7, 8-6, 6-4, 6-1 arányban megverte honfitársát, Cochet-t. Így tehát a szombati döntőben Lacoste és Borotra kerülnek szembe egymással. A vigaszdíjban Kehrling Béla, a magyar színek képviselője ismét két győzelemmel jutott előbbre. A francia Charpe-ot játszva győzte le anélkül, hogy egyetlen game-ot is át kellett volna engednie ellenfelének, de fölényesen győzött egy kiváló ausztráliai versenyzővel, Zerlendivel szemben is, akit 6-1, 6-2 arányban vert meg. Kehrlig most már teljesen megszokta a kezdetben neki szokatlan talajt, úgyhogy most már öt tekintik a vigaszdíj legjogosabb favoritjának.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei

Már én ilyen vagyok! Nyolc hónap óta Páris két színházában párhuzamosan s egyszerre adják naponta kétszer, délutáni és esti előadásban a lemulatáságosabb s legkacagtatóbb vígjátékot ezen a címen: Simone este comme ça. Az újdonság magyar címe Heltai Jerő fordításában: Már én ilyen vagyok lett. Igazi párisi vérbeli bohózat, amely ehol sem sérti a jóízűt, de helyenként annyira szabadzáru és merész, hogy megnézése nem ajánlatos fiatal lányoknak.

Magyar Színház heti műsora

Vasárnap d. u. fél 4 ó-akor: Ripp van W nkle. (Operett repris. Ba-anjai Jolán fellépésével. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám 276.)
Vasárnap este fél 9-kor: Nótás kapitány. (26-olszor Pintér Böske vendéjátékával. Neményi el. Ihással, Tompával, Leöveyvel. Sorozatsz. 277.)
Hétfő: Kék mazur. (Berky József vendéjátékával Sorozatszám 278.)
Kedd: Elssler Fanni (Pintér Böske vendéjátékával. Sorozatszám 279.)
Szerda: Feleségem babája (Operett, 5-ödször, sorozatszám 280.)
Csütörtök: Már én ilyen vagyok! (Újdonság, először, Neményi Lillivel, Erényi Böskevel, Tompával, Ihással, Leöveyvel. Sorozat 281.)
Péntek: Már én ilyen vagyok! (Sorozat 282)
Szombat: Már én ilyen vagyok! (Sorozat 283)
Vasárnap d. u. fél 4-kor: Nótás kapitány [Lendvai Böske, Szabó Ica vendéjátékával, mérsékelt helyárakkal. Sorozat 284]
Vasárnap este fél 9-kor: Ezüst irály (Operett repris, új betanulással és új szereposztással Ka-ácsonyi Lillivel, Neményi Lillivel, Tompa Bélával, Bányász Ist-ánnal. Sorozatszám 285)
Hétfő: Ezüst irály (Sorozat 286)

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Vasárnap, július 5. A holnap titka. Rejtelmes fantasztikus dráma 8 felvonásban.

Főszerepben Werner Krauss és Maria Corda.

Urania-mozgó. Vasárnap, július 5. Tűzben a pacific express. Amerikai tüneményi dráma 6 felvonásban. Főszerepben a 13-as nevű színész.

Apollo-mozgó. Vasárnap, július 5. Nanouk. Nagy film az eszkimók éle étől 6 felvonásban. Főszerepben Nanouk.

NYILTTÉR

E rovatban közölte a szerkesztőség semmi-nemű felelősséget nem vállal

A nagyrészt közönség szíves tudomására hozom, hogy Mózes Mór ur, eddigi cégtársam a cég kötelékéből július elsején barátságos uton kivált és a céget tovább egyedül „VEZUV” Gerő Zoltán név alatt vezetem.

„Vezuv” Gerő Zoltán,
magazin és textil,
Piata Mihai Viteazul 40.

Hölgyeim! Filc kalapudonságok óriási választékban 350 lei minden formában. Régi filckalapokat 48 óra alatt formál és alakít az

„IDEAL”
kalapszalonn, Cluj, Reg. Ferdinand 8. (Golya-áruházal szemben).

Sportolók!

A régi jólismert és megbízható sportáruházal

Ioan Darlau, Bukarest, St. Academiei
Rendkívüli olcsó áron kerülnek eladásra: labdák, boxkeztük és cipők

Chrom fotball-labda, belső gumival.....	Lei 200
Chrom fotball-labda, belső gumival.....	260
Chrom fotball cipő.....	400
Belső gummi.....	80
Lábszárvédő.....	50

Ugyisintén bármily sportfelszerelés és javítások. Tegyea egy próbarendést és meg fog győződni az elsőrangú minőségéről — Árjegyzék ingyen.

Eau de Cologne

Kapható minden szakbavágó üzletben.

Eladó

Egy **Tischbaim** rendszerű, 102 m² tüzfelületű 8.5 légkörnyomásra engedélyezett, abszolút jó állapotban levő kazán.

Egy **Economiser, system colonisator** 220 m² tüzfelülettel, 144 drb csőrendszerrel.

Egy **szivattyu**, egy húzó és két nyomó szélkazánal, óránkénti teljesítmény 47,000 liter.

Egy nagy **Worthington** szivattyu.

Egy **173 Amper 110 Voltos** egyenáramu **dynamo**, hozzá 25 HP s abil fekvő gép, valamint szíjtárcsák és egyéb felszerelés.

Cím: Grünfeld Samu fatermaló, Arad, Strada Consistorului 20. (Voit Bathány-nca)

APRÓHIRDETÉSEK

Keresek... apróhirdetés 30 lej, állástkeresőknek 30% kedvezmény... apróhirdetés díja előre fizetendő

Keresek hugom részére egy 30 év körüli izr., óraszakmabeli fi-talembert, kinek egy jömenetű vid kifrégi az letet átadnék. Csak komoly reflektáns írjon „Existencia” jellegre a kiadóba. 9329

Heiraten möcht 30 Jäniger isr., ist bei einen grösseren Unternehmnen in leitender stelle Dieses Mädchen od-r junge Witwe welch; ein Geschäft besitzt. Zuschr. unter „Eia Heim“ an d. Adm. d. B'attes. 9353

Weiss Áron főkantor és más lemezek, valamint

VOX hangkészülékek

Triska I. zongoragyáratár, Cluj, Str. Saguna 14.

Zongora, rövid, kereszt-huros kiadó. Árpád ut 5.

HUNWALD

Cluj, Str. Vlahuta (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 147

Üvegozisoldó és tükör-nyár. Táblatveg raktár és üvegozési vállalat. Hibás tükörök újrafon-osorozása 1007

Figyelem!

Megérkeztek a gyönyörű nyári nyersselyem újdonságok. Kockás és csíkos nyersselyem Lei 179-181. Duplaszéles szádák gyönyörű mintákban Lei 35. Az összes rövid-árak, harisnyák kiárusítása mélyen leszállított árakkal.

Moskovitz Jakab divatruházak, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 21.

Rudolf Mosse Rt.

Keresek perfekt román, francia, héber oklévelés tani ót — zongora vagy hegedű tudás előnyben — ki 8 és 12 éves gyermekeimet III. elemi és III. polgárira elő-készítse. Ajánlatok igény-megjelöléssel Herskovits Ignác címre, Karika, Szilágy megye, küldendők. 9341

Kiadó s tisztviselőtelepen kis villa, magántelek, 2 évi bér előre fizetendő. Értekezni: volt Tordai-ut 44. Békékyné. 9351

A sebisi (jud. Arad) izr. hitk. egy kel em's hangu előimádkozó sochet ubo-dekot keres. természet-beni lakás, fűtés és vilá-gításu kívül fizetés meg-egyező szerint, meghívot-taknak utiköltség megté-rittetik, pályázók fordul-janak igényeikkel Steiner S. hitk. elnökhöz. 9357

Üvegozés, képergetőzés és kiszolgáláshoz értő sa-géd, ajánlattétel után, 15-izére felvétetik. „Szom-baton kárva” Ausländer Rudolf, Cluj, Calea Reg Ferdinand 37.

Ruszlis és egy literes befőttes üvegek jutányos ában eladó LÉB FIVÉREK, P. Mihai Viteazul 8.

Keresek

megvételre 3-4 szobás, fürdőszobás beköltözhető házat. Cim a kiadóban.

Mosó és tisztítóintézetek figyelmébe! 1 db. dupla dobos mosógép alsó tüzeléssel, erőműi berendezésre, 1 db vasalógép (márfelméter hosszú) villamoserőre, 1 db vasalógép egy méter hosszú kézi tüzetre, 1 db fényszóró vasalógép (Rutzcher) elektromos áramra, száztíz volt a. 1 db keményítő-gép kéziüzemre. — Az összes gépek majdnem tel-jesen újak és mérsékelt áron eladó. Érdeklődők forduljanak Bruno Vidlasch, Fingerlingsgasse 3. Sibiu.

Hirdessen az Uj Keletben!

Természetes ásványviz. Celestin

Ovakodjunk az utánzatoktól.

Grand-Grille Hopital gyomorfájdalmaknál. Vichy-Etat só lugsavas, emészthető viz házi elkészítése. Vichy-Etat pastillák evés után elősegítik az emésztést.

Kimutatás

a Marpa Lanefes (Kó házi betegeket élelmező) egyesületnek 1925 évi június havi működéséről. Kiosztott ebédok száma 1151 adag. Kiosztott tej mennyiség 219 liter. Kiosztott bor mennyiség 14 liter. — reggeli, — vacsora. Bevételek: Tagdíjak 16,225 lej. Betegek hozzájárulása — 1-j. Tem-plomi és egyéb hozzájárulások 5685 lej. Ebédok megváltások 412 lej. Adományok 1400 lej. Össze-sen 23,722 lej. — Kiadások: Élelmezésért 4772 lej Igazg-tási költségek 3800 1-j. Jutalékokra 3316 lej. Könyvkiadások 499 lej. Tejszámla városi betegeknak (150 liter) 1080 lej. Segélyek városi betegeknak 1890 lej. Fűtés és egyéb kiadá-sok 5526 lej. Egy-nleg 2339 lej. — Összesen 23,722 lej. Mózes Elek titkár. Neumann Mórné elnök. 9352

Pályázati hirdetmény

A cersei (jud. Arad) n olog hitközség azonnla elfogadható előimádkozó, metszői és hitoktatói ál-lásra pályáz-t t hirdet. Pályázótól megkivántatik, hogy jó előimádkozó és legalább három elismert rabbitól kabolája legyen Javadalmazás: évi 24 ezer lei fizetés, természetbeni lakás, fűtés (12 erdei mé-ter tűzifa) sechita, hitoktatásért gyermekenként havi 50 lei, járzeit és mazkir után kötelező tetszőa-eszerinti jutalmazás. Ajánlatok a cersei izr. hitköz-ség címére küldendők, a melyben a kor és családi állapot is feltüntetendő. Utiköltség csak a meg-hívottnak térítettik meg.

Előjáróság.

Figyelem!

„Sklerolsygrup”

Dr. D. Mladjovsky professor (Prága) gyógymódja ütérlemeszedés és ennek következményei kezelé-sére, mint: szívbetegek, rheumatizmus, vesebajok, paralízis, emésztési zavarok, idegfájdalmak sub. A készítmény csak akkor valódi, ha romániai kép-viselőknak: Comptuar Comercial, Dewis Wasser-mann-nak (Bucuresi, Calea Mojlilor 37.) biztonsági maradjával van ellátva. — Egyéb felírásu üvegekért nem garantálunk, mert azok tudunkon kívül hoz-zattak forgalomba. Lerakatok: EMIKE és Royal drogeria Cluj. Labo-ratorium: „Mada Therman”, Csehszlovákia. Kapható az ország minden drogeriájában és gyógy-szortárában. Köszö. óirat: A 13 üveg Sklerolsyupot már el-használtam és nagyon jól érke n m gam. Feleségem is háfás a Sklerolsyup minden reményen felüli ha-tásáért. Rendkívüli frissenek érzi magát ő is, jóke-délyű és ismét fiatal. Kiváló tisztelettel: Mihailoviti, Arad

Zsoldos tanintézet

Az ország legregibb és legjobb elő-készítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mellett készít elő közép-iskolai magánvizsgákra, éret-t-ségiro vidéki tanulókat is. Budapest, VII, Dohány-u. 84. Tel. I. 124-47.

12 személyes

eredeti Rosenthal szerviz

3280 lei.

Összeállítás:

- 1 leveses tál 1 főzelékes tál 12 mély tányér 25 cm. 1 szószos tál 1 salátás tál 24 lapos „ 25 cm. 1 mustártartó 2 tésztás tál 12 dessert „ 19 cm. 1 sőtartó 2 sültés tál 12 dessert „ 15 cm. 2 kanál 2 Revers Összesen 74 db.

6 személyes eredeti Rosenthal ebédlőszerviz L 1238 12 személyes metszett pohárkészlet . . . L 690

Ezüst tárgyakba való üveg-betétek érkeztek raktárra.

Nagy választék eredeti belga pohárkészletekben.

üvegüzlet — Cluj

Szerkesztő hivatal... Telefon: ... és kiadó... K. N. S... Kézirato... szerkesztő... zendők. K... adun

1925 júli

Alapbó

Bukare... mány hiva... legleheteti... lag függet... meretével... hangu „A... pás változ... is bele-be... bukaresti... fujja enne... nótáját. E... kisebbségi... ez egyszer... resti napil... kisebbsége... sége robba... A kor... válogatotta... a kormány... ellen táma... ugy szidko... a kiszolgál... utána tudn... rul”, Peti... szemben, a... ten keresge... — mert hi... koptatta az... vághasson... írói rá is b... sértésre. „A... le a legnagy... az „Adever... Es ez a... kormány la... álláspontját... egyik legreg... amelyik bec... sebségekke... száll sikra... vadját süth... hagyja mag... elvi szempo... mi már rég... lehetetlen é... désről, mert... hamisit”. M... terén elköve... annak, hogy... Az ember v... vagy nevens... hogyan ferd... kisebbségi sz... latkozatokat... gel állítja ö... egyáltalában... a „hü” repr... tinek ellenk... man polgár... olvasni a kis... dék vezet... görbe tükrén... és hogy ez a... zítani az iga... tálja, hogy k... lakit kisebbs... Az „Ade... szempontból... tából a meg... határozta el... kal a kisebbs... tette meg a... ankétokból a... nultak. Megt... kisebbségek t... látták, hogy... jogos és hel... Comnennel... szankciók alk... séghez fordul